

prispevka, ki je bil uvrščen v sklop A, so predstavili rezultate raziskav sukcesije brezovih gozdov v Beli krajini. Obravnavani so bili tako širši prostorski vidiki in njihov razvoj v daljšem časovnem horizontu kot tudi podrobni vegetacijsko-rastiščni vidiki brezovij v tem delu Slovenije.

Gozdarski inštitut Slovenije je bil zastopan s predavanjem z naslovom »Influence of ecological conditions and forest structure on species diversity of (fir)-beech forests in a Dinaric region, Slovenia« (avtorji: L. Kutnar, M. Urbančič, M. Čater, U. Vilhar in P. Simončič), ki je bilo uvrščeno v simpozijски sklop B. Prispevek je kompleksno obravnaval rastlinsko vrstno pestrost v različnih ekoloških razmerah v izbranih jelovo-bukovih in bukovih gozdovih v dinarskem območju Slovenije. V prispevku so bili predstavljeni

rezultati raziskav vplivov različnih matičnih podlag, različnih talnih in hidrološko-klimatskih razmer, strukture sestojev in intenzitete gospodarjenja na vrstno sestavo in strukturo vegetacije. Poseben poudarek je bil na razlikah v razvoju vegetacije v naravnih sestojnih vrzelih v pragozdnem ostanku jelovo-bukovega gozda in v umetno osnovanih vrzelih v gozdarskem jelovo-bukovem gozdu.

Simpozijsko dogajanje je bilo popestrjeno s spoznavanjem atlantskega rastlinstva in rastja na zahodnem dela Iberskega polotoka.

Prihodnje 49. letno srečanje IAVS bo v začetku leta 2007 v Palmerston North na Novi Zelandiji.

dr. Lado KUTNAR
Gozdarski inštitut Slovenije
Ljubljana

Les zares

Zveza gozdarskih društev in Zavod za gozdove Slovenije sta v Novi gorici organizirala posvetovanje o rabi lesa. Pohvale vredna pobuda, da naj bi po dolgem času govorili o rabi lesa, čeprav je beseda tekla bolj o gozdu. Tu mislim opozoriti na dve izjavi, ki sta šli neopaženo mimo. Prva je izjava referenta, dr. R. Goloba. Dejal je (smiselno povzeto), da za energetiko biomasa iz gozda ob današnjih pogojih ni zanimiva. Zanimiva bo, ko bo državna subvencija dovolj velika. Energetik to ve in tudi že predvideva ukrepe! Drugo je bilo slišati v diskusiji direktorja Soškega gozdnega gospodarstva g. L. Čibeja v zvezi z zaprtjem Iverke v Novi Gorici. Rekel je nekako takole: Sedaj vozimo surovino preko Soče. Tam delajo iverne plošče. Škodljivi vplivi, zaradi katerih so zaprli Iverkko se vračajo sami, plošče pa kupujemo tam. Obe ugotovitvi sta v precejšnji disonanci z ravnanjem gozdarjev (etati, Natura, skrb za ekonomiko gozdarstva, tudi v zasebnih gozdovih).

Še kratka enakdota: Ko so bili gozdarji iz Republike srbske na strokovni ekskurziji v Sloveniji so jim pokazali tudi delo gozdarskega zgibnika WOODY. Udeleženci so pazljivo poslušali. Sredi razlage je razlagalca prekinil medklic: "A koliko to košta?". Ko je dobil odgovor je hitro ugotovil: "To je za nas preskupo!". Zbranstvo poslušalcev je v trenutku popustila, referent je naprej govoril sam sebi.

Nafta se draži. Prognoze napovedujejo še nadaljnje naraščanje cen. Obnovljivi viri energije, z biomaso vred, postajajo vse zanimivejši, če ne celo nuja. Vse

države načrtujejo nekajkratno povečanje pridobivanja energije po tej poti. Proizvodnja biomase z okolju prijaznimi tehnologijami je predraga. Ta energetski vir ni konkurenčen in tako neuporabljiv. Z manj prijaznimi tehnologijami in velikim odstopanjem od načela sonaravnosti, bi jo proizvajali lahko ceneje, konkurenčno. Razliko v stroških obeh načinov naj bi pokrila država, s subvencijami. Temu je treba dodati še vpliv Kiotskega sporazuma o omejitvi emisij toplogrednih plinov in kaznih za prekoračitve dogovorjenih emisij, ki so že dogovorjene v okviru EU. Za nas je bolj pomembno določilo o prodaji (prihranjenih, neuporabljenih, racionaliziranih) odvečnih količin. Industrijalec, kmalu najbrž tudi avtomobilski prevoznik, ki onesnažujeta okolje in povzročata vse težave, bosta nagrajena, če bosta okolje onesnažila malo manj od *dogovorjenega*. Poudarek je na "dogovorjenem", ki je lahko zelo daleč od dejanskega stanja škodljivih emisij in je dosežen na političen način, ki vključuje vse vrste mešetarjenj in še česa hujšega. Danes se temu reče lobiranje in je dopustno. Gozdovi, ki vse to prečistijo, pri tem umirajo, pa nič.

Ob takem stanju nastaja vrsta dilem in se poraja mnogo vprašanj. Biomasa je tudi surovina za nekatere izdelke, kot so celuloza in lesne plošče. Porabniki (n.pr. Otiški vrh) so že zaskrbljeni. Najbrž špekulirajo na subvencijo, kot so jo že dobili celulozarji in jo dobivajo kurjači biomase. Kdo ima največ koristi od sonaravnega gospodarjenja in okolju prijaznih tehnologij? Koliko to stane? Kdo, koliko in komu

naj to plača? Ali zagotavljanje neproizvodnih in neunovčljivih vlog gozda še vedno ne povzroča nobenega dodatnega stroška? Kdo trpi ta strošek? Ali ga lastnik gozda lahko še vračuna v ceno lesa in dobi tako povrnjenega? Pri katerih sortimentih je to možno? Ali in kako lahko gozdarji in gozdarstvo vse to prerivanje in spreminjanje v svetovnem merilu obrne sebi v prid? Ali je to možnost, da s subvencijami, napravimo redčenja in sečnje drobnega lesa donosne? Vprašanj je še veliko, odgovorov malo in jih ob sedanjem razmišljanju in ravnanju gozdarjev še dolgo ne bo.

Najbrž je že čas, da se tudi gozdarji začnejo ukvarjati s temi problemi. Običaj je, da subvencijo

dobi proizvajalec in ne potrošnik; ne dobi jo kupec mleka in mesa pač pa živinorejec. Kdo je v našem primeru proizvajalec. Ali je to gozdar in lastnik gozda ali grelec tople vode in iverač (drobilec)? Podobno je tudi pri koncesijah in trženju z njimi pri emisijah toplogrednih plinov. Ve se, kdo ima s tem največ dela, probleme najbolj pozna in jih edini lahko in najbolj smotno reši. Reševanje teh problemov pa zahteva preskok razmišljanja na drugo, višjo raven. Z razprave kaj je pomembnejše: detaljni ali ureditveni načrt in katerega naj bi opustili, na raven državne politike. Nov izziv za gozdarje! Ga bodo sprejeli ali prepustili pobudo drugim?

prof. dr. Edvard REBULA

Gradacija bukove kobilice na bovškem

V bukovih gozdovih med Trnovim ob Soči in Srpenco je letos prišlo do gradacije bukove kobilice (*Miramella alpina* Koll.). Prve posledice gradacije so se pokazale v začetku julija 2005, končni obseg pa šele po treh tednih konec julija. Krošnje buke in drugih manj pogostih drevesnih vrst so bile na površini 26 ha obžrte do 50% listne mase, na površini 49 ha pa do 10%. Posamezna drevesa, zlasti bukev, veliki jesen in lipa so bila obžrta do golega. Posledice gradacije na krošnjah so bile opazne na 75 ha gozdov, povsod v bližnjih gozdovih pa je bilo opaziti povečano število kobilic. V najbolj prizadetem predelu smo konec julija našli do 10 odraslih kobilic na m². Prizadeti so bili bukovni gozdovi na rastišču predalpskega bukovega gozda (*Lamio orvalae* – *Fagetum prealpinum*) na apnenčastih morenah s suhimi in plitvimi tlemi; okoliških bukovih gozdov na osojah s svežimi tlemi gradacija ni zajela.

Bukova kobilica je edini tipični gozdni škodljivec med kobilicami pri nas, najdemo pa jo povsod v alpskih in predalpskih predelih v Sloveniji. Velika je 2-3 cm, zelene barve z rdečimi in črnimi progami, zadek je spodaj rumenozelen. Krila ima kratka, zato je slab letalec. Samček je manjši od samičke. Prezimi v stadiju jajčeca. Mlade kobilice (nimfe, larve) se razvijejo iz jajčec v mesecu maju; sprva se hranijo z zelišči na tleh, najraje iz rodov *Vaccinium* in *Convallaria* (BLEIWEIS 1966), kasneje pa se preselijo v krošnje dreves in obžirajo listje od zgoraj navzdol. Hranijo se z listjem 23 drevesnih vrst, najraje pa imajo bukev. Po 40-50 dneh se po večkratnih levitvah razvijejo spolno zreli osebki. Po parjenju samička

odloži v gozdna tla do 30 jajčec v skupinah po 5-7, običajno na sončne in suhe lege (BLEIWEIS 1966). Odrasle kobilice živijo do srede septembra. Praviloma se nov rod kobilic razvije iz jajčec že naslednje leto, lahko pa traja stadij jajčeca brez posledic tudi več let (BLEIWEIS 1966). V Sloveniji je v preteklosti že večkrat prišlo do gradacije bukove kobilice, povzročila je celo golobrst v bukovih gozdovih v okolici Sevnice in Zidanega mosta (KOVAČIČ 1956). O